

bronzului. Din această ultimă perioadă datează și o serie de fragmente ceramice din pastă amestecată cu nisip și pietricele. Vasele respective au avut câte două torți și erau neornamentate, ceea ce face dificilă atribuirea lor unei culturi. Pe același teren s-au mai găsit câteva fusaiole de lut ars și un vîrf de săgeată, din os.

Tot pe locul „În cot”, dar și la nord de sat, pe terenul numit „Coanda” de pe Dealul Belicărului, s-au descoperit materiale aparținînd probabil sfîrșitului primei epoci a fierului.

Urmele de locuire din a doua epocă a fierului sînt pînă acum răzlețe și slab documentate.

Se cuvine subliniată descoperirea ceramicii geto-romane în asociere cu cea de caracter roman (cioburi de culoare gălbuie și o cărămidă romană). Pe teritoriul comunei s-au găsit în diferite puncte și monede romane, începînd cu cele emise în sec. I e.n. și pînă în sec. V e.n.:

*Denarii romani descoperiți la Stoicănești
bătuți de:*

Vespasian	69— 79 e.n.
Hadrianus	117— 138 e.n.
Antonius Pius	138— 161 e.n.
Marcus Aurelius	161— 180 e.n.
Septimus Severus	193— 211 e.n.
Caracalla	212— 217 e.n. (3 exemplare cu bustul mamei sale Iulia Pia Augusta și unul cu bustul soției sale Ulvia Plautila Augusta).
Severus Alexander	222— 235 e.n.
Constantin cel Mare	306— 337 e.n.
Constantin al II-lea	337 e.n.
Valentinian al III-lea	425 e.n. ?

Interesantă este și ceramica de culoare cenușie lucrată la roată. Unele dintre fragmente au făcut parte din vase modelate din pastă amestecată cu nisip și piatră, iar altele din pastă fină. Amintim câteva fragmente de torți cu cite trei nervuri paralele în relief, ca și un fragment de vas cenușiu, cu inel de fund. Aceste materiale datează din sec. III—IV e.n.

Merită toată atenția o porțiune din gura unui vas, cu gît scund, avînd pe mijlocul marginii un șanțuleț. Fragmentul datează din sec. VII e.n.

Într-o serie de puncte (cum sînt: „În cot”, „Coanda” și la nord-vest de Gogora) s-au adunat de la suprafața solului materiale din epoca feudală timpurie. Atrag atenția resturile de așezare din punctul „În cot” de unde, cu prilejul amenajării unui eleșteu, s-au deplasat mari cantități de pămînt și au fost scoase la iveală bucați de lipitură arsă, numeroase fragmente ceramice și s-a dezvelit vatra unui cuptor pentru copt pline. Fragmentele ceramice adunate aparțin unor vase tip borcan (cu buza răsfrîntă) ornamentate pe umeri și pe corp cu benzi de linii incizate, orizontale sau în val. Pe un fund de vas s-a păstrat o marcă de olar. Sînt de semnalat și unele torți de vase ca și fusaiole bitronconice de lut ars. Este probabil vorba de un mic grup de așezări, făcînd parte din marelui

complex din preajma Dunării inferioare, atribuite culturii Dridu.

Dintre obiectele din epoca migrațiilor, găsite întîmplător, amintim mai multe vîrfuri de săgeată, de dimensiuni reduse, din fier. Unele au cite trei muchii, altele cite trei arpiore.

Tot din timpul feudalismului timpuriu, pe locul „Cu parapet”, dinspre comuna Văleni, s-au descoperit două vîrfuri de lance și un topor de fier, ca și un inel de os.

Obiectele arheologice descrise reprezintă rezultatul unor cercetări de suprafață efectuate în ultimul timp pe teritoriul comunei Stoicănești, cu ajutorul oamenilor din sat și al elevilor.

Gh. VIERU

DESCOPERIRI ARHEOLOGICE ALE MUZEULUI DIN CARACAL

La 24 martie a.c., în punctul numit „Deasupra bălții”, în partea sudică a comunei Drăghiceni, jud. Olt s-a descoperit un tezaur de monede romane de argint, într-un ulcior (au fost recuperate deocamdată 436 monede).

Între acestea, sînt monede bătute în timpul împăraților Nero, Vespasian, Domițian, Nerva Traian, Hadrianus etc.

Tezaurul va fi expus, deocamdată, în cadrul unei expoziții de numismatică romană.

Ștefan CHIȚU

SUGESTII PENTRU UN TÎNĂR MUZEU

La granița de vest a țării, la Sinnicolau Mare (județul Timiș), a luat ființă în luna august 1969 un muzeu cuprînzînd numeroase mărturii istorice, dintre care menționăm pe cele descoperite la Sinnicolau Mare, Periam, Nerău, Dudeștii Vechi, Satul Nou. Ele constituie un adevărat tezaur de dovezi pentru continuitatea neîntreruptă a popoului român pe aceste meleaguri.

Același lucru îl atestă, nu mai puțin grăitor, și obiecte mai noi, ca monumentele feudale găsite la Cenad și o vedere din 1870, înfățișînd tirgul din Sinnicolau Mare, a cărui populație era îmbrăcată în costume naționale românești.

Secția de etnografie a muzeului găzduiește costume naționale și covoare românești, germane și bulgare, care de care mai frumoase, iar secția de artă plastică se mindrește cu picturi realizate cu măiestrie de către Octav Băncilă, Corneliu Baba, Schweitzer-Cumpăna, Ion Pacea, Iuliu Podlypni, Sever Frentiu și alții.

Însă, muzeul mai are nevoie de substanțiale completări.

Tezaurul de la Sinnicolau Mare — format din 23 diferite vase de aur de o rară frumusețe, descoperit în acest oraș în anul 1799, în urma unei săpături incidentale — nu poate lipsi din tinărul muzeu. Tezaurul de la Sinnicolau Mare se află în posesia muzeului de la Viena. Dar copia fiecărei piese se găsește expusă în Muzeul județean din

Arad. Tezaurul, care pentru muzeul arădean este un exponat secundar, tratat ca atare, va fi exponatul principal — ca valoare și mai ales ca importanță — al muzeului din Sinnicolaul Mare. Considerăm o datorie de onoare a muzeului din Arad, ca tezaurul să fie donat fratelui său mai mic, din orașul în care a fost descoperit.

În ceea ce privește secția de etnografie a muzeului, ea trebuie completată, după modesta noastră părere, cu costumele naționale, nu mai puțin pitorești, ale celorlalte naționalități conlocuitoare din acest colț de țară: maghiarii și sîrbi.

Considerăm de asemenea că în muzeul orașului Sinnicolaul Mare trebuie să fie neapărat prezente documentele, încă existente, ale corului „Doina” înființat la Sinnicolaul Mare în anul 1858. În această privință muzeului i-ar putea fi, credem, de mare folos sprijinul învățătorului pensionar Gheorghe Andraș, care cunoaște deosebit de bine istoria corului sus-amintit.

De asemenea, muzeul trebuie completat cu mărturiile (fotografii, ziare) redînd inaugurarea primului bust ridicat lui Eminescu în patria noastră, la Sinnicolaul Mare, festivitate la care au participat și rostit discursuri înaripate poezii Octavian Goga și Ion Minulescu.

Dar mai presus de toate, nu putem concepe muzeul din Sinnicolaul Mare fără cîteva fotografii, manuscrise, opere și obiecte de uz personal ale marilor fii ai micului oraș: poeta Emilia Lungu-Puhallo, lingvistul Miklós Révai, pictorul Lipót Hermann și — nicidecum în ultimul rînd — compozitorul Béla Bartók.

Operele Emîliei Lungu-Puhallo, precum și ale lingvistului Miklós Révai pot fi procurate, atît de la bibliotecă și particulari, care posedă încă numeroase manuscrise și obiecte ale acestora precum și ale pictorului Lipót Hermann, azi unul dintre cei mai cunoscuți artiști plastici din R.P. Ungară. Nu ne îndoim, că, o dată solicitat, pictorul Hermann — care vorbește și scrie cu nespuse mîndrie despre orașelul său natal — ar dona, cu drag, muzeului din Sinnicolaul Mare, cîteva pinze, al căror loc ar fi în secția de artă plastică îngrădite creațiile lui Octav Băncilă și Corneliu Baba, ca un deosebit de grăitor simbol al înfrățirii româno-maghiare.

În ceea ce privește relicvele lui Béla Bartók, Sinnicolaul Mare posedă o casă memorială dedicată acestui ilustru fiu al orașului.

Un muzeu și o casă memorială, situate în puncte diametral opuse — îndepărtate — ale localității, nu-și justifică însă existența într-un orașel cu abia 11 000 de locuitori. Atît muzeul cît și casa memorială ar avea numai de cîștigat, ar fi mult mai vizitate, în cazul în care ar fi unite într-un singur locaș. Bineînțeles fotocopiile copertelor operelor de Bartók și despre Bartók — expuse în prezent în casa memorială — trebuie înlocuite, neapărat, cu volumele originale respective, a căror procurare — în parte din librării, în parte din bibliotecă — nu ar întîmpina nici o greutate. Prin nu prea mari eforturi, vor mai putea fi descoperite în Sinnicolaul Mare, la particulari, numeroase scrisori, partituri,

manuscrise, obiecte de uz personal, eventual și pianul la care a cîntat copilul Bartók, care în acest oraș a dat primul său concert.

Așteptăm, cu viu interes, completarea muzeului din Sinnicolaul Mare. În felul acesta muzeul din orașul de pe malul Arancii va deveni un puternic și prestigios focar al culturii la granița de vest a țării.

L. DUNAIECZ

EXPOZIȚII DE ARTĂ LA CRAIOVA

Muzeul de artă din Craiova oferă publicului vizitator, paralel cu expoziția permanentă, interesante și diverse expoziții temporare.

● În trei săli ale muzeului a fost deschisă, la începutul lunii mai a.c. expoziția de pictură a Theodoru-Romanu, cuprinzînd 58 de lucrări, menționate, alături de articole privind activitatea pictorului, în catalogul expoziției.

● Expoziția „Selețiuni din achizițiile muzeului — 1970” a prilejuit o primă întîlnire cu valoroase picturi, lucrări de grafică, sculptură și artă decorativă, achiziționate de Muzeul de artă din Craiova, în ultimul timp. Tot aici au fost expuse lucrările din donația dr. Marieta și dr. Ștefan Jianu, între care se găsesc 6 pinze de Th. Pallady, un tablou de N. Tonitza, cîteva lucrări de Alex. Ciucurencu, de Ana Aswadurova-Ciucurencu și două lucrări de Petrescu Nae-Găină.

● Ziarul „Înainte” a publicat invitația Muzeului de artă din Craiova adresată tuturor colecționarilor de artă din județ, de a participa la expoziția de pictură din colecțiile particulare.

● Pe str. Romul nr. 68 din Craiova se va deschide noua secție a Muzeului de artă din localitate, dedicată lui Țuculescu și Brăncuși. Patrimoniul secției este alcătuit din donația făcută Muzeului de către soția lui I. Țuculescu (lucrări de pictură, bibliotecă, mobilier, șevaletul, diverse obiecte personale), din copii după unele dintre sculpturile lui Brăncuși, documente, albume, tipărituri referitoare la marele sculptor.

AI. ISBAȘA

CADRAN MUZEISTIC IEȘEAN

Monument de prestigiu al Iașului, „Casa Dosoftei”, leagăn al culturii noastre, a fost restaurată. Aici s-a organizat expoziția secției de literatură română veche care s-a deschis în cursul acestui an.

* * *

Într-un viitor apropiat, în orașul Iași, se va deschide Muzeul literaturii moldovenești.

Pentru realizarea acestui obiectiv, colectivul de muzeografi a achiziționat într-un timp scurt peste 3 000 de piese, unele de o excepțională valoare. În prezent, în colecțiile celei mai tinere instituții de cultură din Iași, se află una dintre cele mai veche traduceri românești date, *Apostolul* popii Bratu